

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

De ce?...

Sibiin, 3 Martiu n.

Nu s'a putut răbda Sécuiul *Bartha Miklós*, politicianul și distinsul gazetariu magiar, șovinist însă de la rătă, se nu 'și spună și el păreri în chestia națională, atât de mult discutată în săptămânile din urmă în dieta ungară. Și fiindcă în fața parlamentului n'a avut curajul să deuteze cu ele, probabil pentru-că se temea, că va veni vre-un Sas, sau vre-un naționalist dintră puținii Slovaci, și 'i va spulbera toate sofisti-rile, din cari nu va rămâne nici urmă, s'a pus să 'și verse veninul asupra naționalităților nemagiare în ziarul seu *Magyarország*, știind foarte bine, că răspunsurile ce le va primi în presa nemagiară rămân necetite din partea consoților sei de principii, și astfel el rămâne la suprafață cu vederile sale, firește, în fața Magiarilor.

Ideile dezvoltate din partea lui *Bartha* în numărul de Vineri al ziarului *Magyarország* nu sunt de altcum nouă, pentru-că *Bartha* a paradat cu ele de nenumărate-ori în fața publicului magiar.

E aceeași întrebare, pe care am audiat-o de atâtea-ori, că ar voi să vadă dl *Bartha* un singur Român, Slovak, Sas sau Sârb, care în fața legii ar fi nedreptățit numai pentru-că e Român, Slovak, Sas sau Sârb.

Dl *Bartha* își alege terenul cel mai ușor de apărare, când se provacă la modul cum se aplică paragraful legii, față de cel-ce necesitat este să ceră aplicarea lui. Dar' chestia nu e acésta, ci aceea, că *ce miserii* are să îndure Românul, Slovaciul, Sasul și Sârbul până ajunge la aplicarea paragrafului, *miserii* pe cari Magiarul, egal cu Românul, Slovaciul, Sasul și Sârbul în fața legii, — nu le cunosc, nu pôte să le cunoscă!

Un om cu judecată sănătoasă va trebui să recunoscă, că nu e nici o egalitate de drept, când Magiarul înpricinat vine ascultat și judecat din partea unui judecătoriu de neamul seu, care 'i înțelege apărarea, îi cunoscă înclinațiunile, obiceiurile și modul de viațuire, — ear' Românul, Slovaciul, Sasul și Sârbul, vine ascultat și judecat tot din partea unui judecătoriu magiar, care nu 'i cunoscă nici obiceiurile, nici modul de gândire și viațuire, și nici măcar limba, pentru a 'l pute înțelege așa, ca judecata croită să pôtă avé aparența de a fi fost adusă în perfectă cunoștință de cauză.

Dar' nu voim să combatem ideile dlui *Bartha*, pentru-că am sevîrși și de altcum un lucru de prisos; ci vrem să 'i răspundem la o gravă învinovățire ce ne face, — printră șire, — că anume, noi n'am fi luptat împreună cu Magiarii pentru dobândirea libertăților, și astfel și dacă am fi de fapt scurtați în exercicierea lor, n'avem să ne plângem, pentru-că noi am dat ajutor, ca asupra țerii să vină sclăvia (înțelege absolutismul) în care am fost puși și noi, și am suportat-o fără a ne tângui!

Noi am tras de mult vëlul peste vremurile de tristă memorie din trecut, și ar face bine Magiarii dacă și ei ar face tot așa. Să le lăsăm îngropate, în grija istoriei. Dar' dacă totuși dl *Bartha*

vrea să știe, că de ce am suportat noi greutățile absolutismului fără a ne tângui, — iată, i-o spunem.

Pentru-că sub absolutism n'a fost persecutată limba noastră, așa cum e persecutată astăzi, în plina domnie a constituționalismului magiar.

Sub absolutism au fost date ordinațiuni severe, că funcționarii publici sunt datori să cunoscă limba poporului, să țină pertractările în limba poporului, să dreseze actele în limba părților, și în limba acestora să fie dată și sentența.

Sub absolutism a fost introdusă în școlele medii, ca limbă de propunere pentru majoritatea studiilor limba majorității elevilor de la școlă respectivă, ear' pretutindenea limba română era studiu obligat și pentru neromâni.

Colorile noastre naționale nu erau luate la gônă sub absolutism, ci prin decret imperial au fost recunoscute de colorile țerii, dându-se tricorului național român loc de onoare lângă steagul casei domnitoare.

Iată, dle *Bartha*, unele din motivele cari ne-au făcut pe noi, Români, să suportăm greul absolutismului fără a ne tângui; și dacă noi am avé astăzi numai jumătate din favorurile ce leaveam în era sclăviei, cuvânt legănat n'ați audî din gura noastră. Dar' firește, astea sunt lucruri pe cari Dta nu le înțelege, dle *Bartha*, pentru-că nu vrei să le înțelegi.

Noul parlament. De șesșezpezece ani se lucră la noua și monumentală zidire în care e vorba că încă la toamnă să fie adăpostit parlamentul țerii noastre, și treizeci și patru de milioane au fost cheltuite din vistieria statului cu acest palat, despre care acum, când e gata, se constată, că nu e nici frumos, nici corespunzător scopului. În două ședințe parlamentare i-s-au făcut aspre critici în dietă, și chiar și guvernul, prin rostul prim-ministrului Széll, a trebuit să recunoscă, că da, noul parlament are multe scăderi, ear' cari cele mai mici vor fi delaturate, ear' cele mari caută să rămână așa cum sunt.

Ce risipă cu banii țerii!

O lege neesecutată. Zărele magiare scriu, că în ministeriul de interne se lucră cu multă diligență la compunerea ordinațiunei referitoare la executarea legii despre magiarisarea numirilor de localități, votată încă pe vremea guvernului Bánffy din partea ambelor corpuri legiuitoare și sancționată din partea Monarhului. Causa că până acum legea n'a putut fi executată, este a se căuta (așa ni-se spune) în greutatea cu care a putut fi adunat materialul necesar pentru compunerea ordinațiunei de executare.

O fi!!

Din parlament. Discuția pe articole asupra bugetului s'a început în dietă în ședința de Vineri și se va continua astăzi. Dintră vorbirile rostite în ședințele din urmă avem a remarcă pe a deputatului naționalist Kollar (slovac), care a ținut o bună lecție patrioților nostri, — în ședința din 27 Februarie, — spunându-le rupt ales, că fac panmagiarism, ei cari se tem de tot ce se începe cu pan: panslavism, pangermanism, etc. Era să se deslănțuiescă furtună mare în dietă pentru „ofensa” adusă șovinismului magiar, dacă nu intervenea presidential *Apponyi*, care

a rugat pe orator să se ferescă în viitoriu de astfel de „lapsuri”, căci vezi dōmne, pe Magiarii nu 'i pôte învinui nimeni cu panmagiarism. Asupra chestiei vom reveni în numărul viitoriu.

Un răspuns

— Dlui C. Auner. —

de C. Erbiceanu.

Asemenea idei false, de rea credință și intenționate, dle Auner, nu puteau rămâne fără nici un răspuns din partea noastră a Românilor ortodoci, pentru aceea v'dăm dovești contrare la toate afirmațiunile neprobate, arătându-vă că greșit ați procedat în dezvoltarea tessei propuse, că cu conștiință ați espus fals faptele istorice, că ați lovit greu în sentimentul religios al Românilor ortodoci, fără să fi fost provocat.

Acéști purtare necorectă ne-a indignat amar mai ales când vine din partea unui oșpe în țera noastră.

Pentru mine în special răspunsul este acesta: am cetit, am înțeles și am condamnat. Dar' pentru cei cari nu sunt în curent cu diplomația iesuitică a propagandei trebuia o combatere a acestei conferințe. Pentru-că răspunsul nostru să fie priceput și primit de toți, chiar și de dta dle Auner, ca singurul adevăr probat istoricesc, ne propunem a dovedi următoarele puncte:

Când au fost creștinați locuitorii din Dacia Traiană și Aureliană?

2. Când și cât a stat biserica Daciei sub jurisdicțiunea Romei vechi?

3. De când și cum am rămas noi Români în legea ortodocșă străbună, separându-ne prin schismă de Roma-mumă?

Dacă v'dăm vom răspunde cu dovești la aceste trei puncte, sperăm că toate aserțiunile din conferința dvōstre vor rămâne vorbe gōle, seci de adevăr și nimic mai mult. Prin acésta vi-se va demasca și intențiunea ce ați avut, dându-vi-se cărțile pe față. Să intrăm acum în dovedirea punctului întâiu:

Când au fost creștinați locuitorii din Dacia: Traiană și Aureliană?

1. Vestea despre predicarea unei nouă religii prin Apostolii lui Iisus Christos s'a răspândit cu repezițiunea fulgerului în totă lumea, foarte curând. De aceea întâlnim dovești chiar în secolul întâiu, că creștinismul a fost predicat în totă peninsula balcanică, mai întâiu prin sf. Apostol Pavel, apoi prin sf. Apostol Andrei, care și-a răspândit învățătura până la marginile Dunării, mai ales în Scythia-mică ori Dobrogea de astăzi. Aghio-grafii ne spun, că sf. Apostol Andrei a lăsat ucenici acolo, cari au continuat opera sa în peninsula balcanică. Tot acésta ne spune și Maxim episcopul Chitirilor. În timpul colonisării cunoscem earăși că s'au adus legiuni și cohorte romane de cătră Marele Traian din diferite regiuni ale Imperiului, pentru a lupta în contra Dacilor. Așa știm că au venit în Dacia din Pergam, Siria, Paflagonia, Dolihe, Heliopolis, Tavia, Prusa (Brusa), Erisa, Palmira, Emesa, Adrasta, toate din Asia. Apoi corpuri de armată, cohors Itureorum de lângă Palestina, Palmirenorum, din Palmira, și cohors Cypria. Multe din cohorte au fost luate și din părțile de peste Dunăre: din Tracia, Illiria, Dalmația. Apoi au urmat și alte armate și cohorte din Italia, Spania, etc. etc. Totă acésta populațiune a stat ani și unii au rămas pentru totdeauna în garnizōnele din Dacia, plus populația adusă din totă lumea romană, cum spun istoricii romani. Aceștia de bună sēmă cunoscneau creștinismul și de sigur mulți dintră ei erau chiar creștini. Con-

tactul întră ambele maluri ale Dunării, pe acele vremuri era foarte frecuent; prin urmare am pute cu drept cuvânt susține că coloniștii lui Traian au cunoscut creștinismul de 'ndată, ori odată cu colonisarea, lucru ce e foarte probabil. Dar' fiindcă nu avem dovești sdrobotore, — veți zice, — asupra acestui timp, ci numai puține indicii, nu ne veți îngădui să ne basăm numai pe ele și să scōtem conclusiuni pozitive, de aceea le anunțăm aceste spre știința dvōstră. Dovești pozitive despre vechimea creștinismului în Dacia mai avem întâiu în Tertulian, care a trăit întră anii 160—240. Acest scriitor bisericesc, în tratatul seu contra Iudeilor, în capit. VII zice: „...Christo vero Deo subdita et Sarmatorum et Dacorum et Germanorum et Scytharum... in quibus omnibus locis Christi nomen, qui jam venit regnat”. Acest autor ne spune că creștinismul a fost răspândit întră coloniștii lui Traian din Dacia imediat după colonizare. Șincai nemuritoriul, în cronica sa la pagina 13, vol. I, anul 174 ne spune că „Marele Aureliu filosoful s'a sculat cu răboiul asupra Iazigilor, de acesta nu departe de Pojon fu încunjurat cu totă oștea și întru atăta primejdie adus, în cât de n'ar fi dobândit ostașii cei creștini prin rugăciunile lor ploie și învingere, acolo ar fi perit”. La acest fapt pozitiv, cunoscut în istorie, Șincai face următoarea reflecșiune: „Nici te minuna că pe vremea acésta mulți ostași erau creștini pentru-că ostașii în răbōiele acestea mai cu sēmă erau din Dacia și din părțile cele de prin prejurul ei”, după care aduce citatul amintit din Tertulian. El împărăți la 161, era creștină.

Nicifor Grigoras în cartea a VI-a, cap. I zice că: „unii dintră Mesageți în anul următor trimis pe ascuns o deputație, adecă cei de preste Dunăre, din Dacia lui Traian în cetatea împărătescă etc.”. La acésta pericopă eruditul Le Quien, în Opera sa Oriens Christianus tom. I. pag. 1348, dă explicarea următoare: „Niciforus Grigoras, testatur, Mesageții qui trans Istrum habitabant à Byzantinis Vulgo Alanos appellari, τινὰς τῶν ὑπὲρ τὸν Ἰστρον Μεσσαγερῶν Ἀλανῶν κοινῇ καλεῖ διαλέκτοσ, pui jam olim Christiani errat Scytharum vero tarannide premebantur; sed in ejus textum mendam irrepsisse, ac pro Ἀλανῶν legendum esse Βλάχων, vero similimum mihi quidam videtur”. Aicea ni-se spune deci că acești Alani-Vlahi erau de mult toți creștini.

Să v'dăm cităm și un martir măcar din epoca dinainte de trecerea preste Dunăre a legiunilor și cohortelor romane sub Aurelian. În toate martirologiile Grece și până acum, la 25 ale lunii Noiembrie se serbeză amintirea sf. Martir Mercurie, care a suferit martiriu pe la anul 255. El era un Scyt romanizat și învățase creștinismul în casa părinților sei în Dacia Traiană. Ajuns general în armata Romană asupra legiunei numită a Martensilor, apoi dovedindu-se că este creștin, sub împăratul Deciu a fost martirisat și din Dacia-Traiană a fost transportat în Cesaria Capadociei, sigur de tēmă să nu se revolve armata comandată de el, și acolo a fost decapitat.

După strămutarea autorităților și armatelor romane din Dacia Traiană sub Aurelian, din cauza năvălirii Goșilor, poporul baștinaș și mulți din coloniștii lui Traian, cari erau legați de pământ și aveau proprietățile lor, n'au trecut preste Dunăre, ci s'au retras în locuri întărite și mai ales în munții Carpați, și cari în urmă au fost totdeauna în comunicație cu frații lor de preste Dunăre și cu biserica ortodocșă creștină din ambele Mysii și din Mysia Ripensă, ba și din Scythia minor ori Dobrogea. Acésta se probază prin fapte foarte multe, cari ni s'au păstrat, cum vom

proba. Îndată după trecerea preste Dunăre întâlnim în comunitățile creștine o ierarhie a lor în toate orașele mari, mai ales în cele de pe malul drept al Dunării. Așa întâlnim 1. Episcopia Abritului ce era oraș în Mysia-de-jos și care a avut episcopi pe un Marcian și pe un Ursu, despre care le Quien spune că: nomen Ursu hominem latine linguae significat. 2. Episcopia Novelor — Novae, ad Novas, era un oraș tot în Mysia-de-jos. Și aici întră episcopi întâlnim pe un Petrus Episcopus civitatis Novensis, ear' pe la anul 449 mai cunoștem pe unul Secundinus, apoi pe un partisan al lui Nestorie din Novae, anume Pretonius Episcopus. 3. Episcopia Nicopolului oraș situat la revărsarea Iatrului în Dunăre. Dintre Episcopii acestei cităm numai pe Marcelinus episcopus Nicopolis. 4. Episcopia Odisului (Varnei) și cu episcopul ei Dittas episcopus civitatis Odissae Moesiae. 5. Episcopia Apiariei, situată tot în Mysia-de-jos și cu episcopii Martialis episcopus Appariensis și Lupicin. 6. Episcopia Comei cu episcopul ei Marius Comensis. 7. Episcopia Dorostorului, Dristra sau Silistra, oraș ce există până astăzi și în care mulți creștini au fost martirizați. Dintre episcopi cităm pe Monofilus episcopus civitatis Dorostori, Dasii episcopus Dorostori în Mysia, și pe la 381 pe *Iakovos Aqooσtōlou*. 8. Episcopia Marcianopolului cu episcopul ei Pistus Marcianopolitanus. (Va urma.)

Din dietă.

— Vorbirea deputatului Teodor Fașie —
Rostită în ședința din 24 Februarie.

— „On. casă! În firul desbaterii răspunsului la mesagiul de tron și în al desbaterii bugetare s'a accentuat din stimata parte de dincolo, că guvernul și deputații din partidul liberal au comis abuzuri. Pentru-ca aceștia se se deie răspuns și din această parte, rog on. casă să-mi acorde binevoitoarea atențiune, ca să pot istorisi cele întâmplate în cercul Beinșului și în al Ceicii. (S'auzim! S'auzim!) Din considerare însă la timpul înaintat le voi enara numai în estras. Cu ocasiunea alegerii interinale din 1901, după răposarea lui Algernon Beöthy, câțiva cetățeni s'au înțeles și au înjghebat partid independent, deoparte cu scopul mărturisit pe față, ca nu totdeauna comitatul se deie cercului candidat de deputat, ear' de altă parte din motivul nedestăinuit, ca cercul să ajungă și la ceva bani de alegeri. Partidul acesta, cu puține nădejdi de isbandă, chiar numai pentru-ca se deie semn de viață, și-a căutat candidat de deputat; abia i-a succes însă să se acapareze unul, și și acela a cădut la alegeri. Cu toate acestea, prindând curagiu s'au constituit de nou și prin corțesirile lor de la alegeri au putut să deie motiv de îngrijorare spectatorului atent. Ingrijorat eram și eu; căci cu ocasiunea alegerii cetățenii magiari din ținuturile apropiate au inundat orașul Beinș, corțesia în toate părțile, spărgeau ferestile, cu un cuvânt pricinuiau neliniște. Eu, când cu ocasiunea închiderii dietei venisem la Budapesta, am amintit preastimatului domn deputat Kossuth Ferencz isprăvurile din cercul Beinșului ale corțesilor partidului independent și 48-ist, și l'am întrebat: ori de știe, că în Beinș seduc poporul că se vor împărți întră el pământurile, i-se vor da pășunate de munte, va fi liber să cultive tutun și să fêrbă vinars, apoi, că se va cassa vama, și alte asemenea promisiuni agitatoare. Preast. d. deputat Kossuth Ferencz, cu tot dreptul și în deplină indignare a declarat, că el despre toate acestea n'are nici o cunoștință, ba se va îngriji chiar, ca astfel de seduceri nu numai să înceteze, ci va interzice apriat colportarea lor.

În Beinș sunt peste 3472 alegători și din acestia aproape o terțialitate și-au dat votul pentru candidat. Că rezultatul astfel a fost, nu se poate aserie altei circumstanțe, de cât numai agitației. Că această agitație ce fel a fost, cu permisiunea on. case voi spune în următoarele. (S'auzim! S'auzim!)

Au promis poporului, că moșiile domnesci vor fi împărțite întră popor, munții vor fi luați de la episcopie și vor fi redați poporului, va fi liber fie-care să cultive tutun și să fêrbă vinars, fără nici o taxă, vama și alte taxe nu vor mai trebui să plătescă, dările se vor micșora, ear' feciorii lor înrolați la mi-

liție nu vor servi mai mult de-cât doi ani... (Mișcare).

Au zis, că nu vor mai fi solgăbiraie, nu vor mai fi notari, (Sgomot mare în drépta) nu vor fi oficii de dare, ci numai un căpitan va fi în cerc și și acela numai din când în când va cerceta satele cercului, ca să afle nu cumva au lipsă de ceva. (Mișcare în drépta).

Pichler: Na? (Ilaritate).

Fașie: Cei cari au pământ nu vor plăti dare mai multă de-cât trei florini, cei cari nu au pământ nu vor plăti nimic; va fi cum a fost înainte de revoluție, dar' robota rămâne ștersă. (Mișcare în drépta). Regele, din cauza bătrânețelor sale a dat țera în grija fiului lui Kossuth Lajos, zicându-i: fiule, îți dau țera mea, căci eu sunt bătrân deja. (Ilaritate în drépta). Ear' Kossuth Ferencz voesce, ca în țera toate să fie libere. (Ilaritate în stânga. Contraziceri în stânga extremă). Aceștia le-am amintit aci numai ca apucături corțesesci, nu eu le-am redactat, ci le-am colectat cum le-am auzit. Preoților români (oláh) încă le dă plată ministeriul, și acesta e pricina, că se măresc dările: Deputații Beinșului și Ceicii au fost causa, că taxa pasurilor de vite s'a mărit, (Ilaritate în drépta) și că vama pieții din Beinș s'a scumpit.

După asfințitul sórelui era primejdios a umbla prin comunele din apropiere. Din comunele Târcaia, Negrilești și Feneș, aparținătoare la cercul Beinșului, sub pretextul adunării de mere și cumpărării de nuci locuitorii cutreerău satele române și pe toți alegători despre cari aflau că nu țin cu partidul 48-ist îi atacau și i băteau în casele lor proprii. (Mișcare.)

Pichler: Și nu au petiționat.

Fașie: Fôrte corect a fost, că nu au petiționat, căci atunci din cauza corțesilor din Târcaia, Negrilești și Feneș pentru cercul Beinșului ar fi trebuit suspins dreptul de a trimite deputat la dietă. (Sgomot mare.)

Barta Odón: Nici c pagubă! Așa trebuia să se facă!

Fașie: Spuneau corțesii 48-isti că acum alegerea e liberă, numai partidul 48-ist are îndreptățirea de a fi.

Voiam să înșir încă și alte date, cari se refer la persoana mea, dar' vîd că domnii din partea de dincolo sunt fôrte impacienți deja. (S'auzim! S'auzim! în stânga extremă.)

Kubik Béla: Mai tare!

Fașie: În comuna Remetea, unde aproape tot a zecea casă are față de mine anumite obligăminte morale... (O voce din stânga extremă: Dor' îți sunt datori?)... Nu, căci nu sunt în norocoasă situație, de a-mi fi dator ore-cine, ci voiam numai să trec prin comună, dar' m'am abătut pe la notariul cercual să l întreb cum e situația? Notariul mi a spus, că în sêra precedentă, revoltându-se comuna, au năvălit pe el și fiindcă notariul pusese pe casa comună steagul celuilalt candidat, au pretins să deie jos stégul. L'au și dat jos ei înșiși, ear' pe notariul l'au tîrît afară din cancelarie și numai cu fuga a putut scăpa de ei, (Mișcare în drépta), ferestile însă i-le-au spart.

Pe pădurariul domenial l'au fugărit și l'au constrîns să rămână a casă. Nici nu cuteza să ese la stradă, ear' întru siguranța vieței sale necontentit trebuia să aibă la sine pușca. (Esclamări în stânga extremă: Ne mai auzit!)

Intr'aceea în timp ce întrebam, a sosit preotul reformat și mi-a zis: Dle, dacă 'ți e dragă viață, refugiește-te. Natural, că eu m'am nîsuiat să mă refugiez.

Înainte însă de a fi plecat, un corțes 48-ist s'a urcat pe scara trăsuri și mi-a zis: „Onorate, Magnifice, Ilustre Domnule! Ean' spune-mi ce ni-ai făcut nou de când ești deputat?“

Nici n'am reflectat la cuvintele lui, ci i-am zis numai să mă lase 'n pace.

Ear' preotul, care la alegere a fost bărbat de încredere contrariului meu, ca nu cumva să se întempe nenorocire a tras jos de pe scara trăsuri pe omul acela și astfel am putut merge mai departe. Ear' de bătura cu petri numai așa am scăpat, că m'am plecat jos în trăsura, petrile însă sburând peste mine au lovit în cociș.

Mie mi-s'au întemplat acestea, din partea asorfel de femei și bărbați, cari totdeauna erau la lucru în viile mele.

Pichler: Despre lucruri mueresci nu se cuvine să faci vorbă! (Ilaritate în drépta și stânga.)

Fașie: Bunăcuviință n'am să învăț de la dl deputat Pichler!

De acolo am mers mai departe spre Rossia. Când am ajuns în sat m'am vîdut față 'n față cu două cete. Una nu voia să-mi permită a merge mai departe. Pretindea să mă re'ntore îndêrêt. Când am voit să mă re'ntore, atunci pretindea apoi să merg peste dealurile Damosului — cei cari au umblat pe acolo, a bună sêmă cunosc dealurile acestea — la calea ferată ce duce spre Cluj-Oradea-mare, ceea-ce ar fi avut drept urmare că nici peste trei zile nu ași fi ajuns a casă. (Ilaritate în stânga). Apoi un soldat concediat s'a acățarat în trăsura și mi-a strigat: „ijân 48! Nu știa altceva unguresce, de-cât acesta. Un alt flăcău a ridicat un bolovan de cel puțin 5 kilograme, să mă tóce cu el, la ce eu i-am strigat, lui și eelor din jurul său: Băgați de sêmă, că dacă pe mine mă omoriți, veți ajunge în temniță! (Ilaritate mare în stânga). Astfel mi-a succes a merge mai departe către o altă cetă, care consta apoi din aderenți de ai mei.

Pichler: Grozave lucruri! (Ilaritate în stânga.)

Fașie: Da, grozave. În fruntea acestei cete era preotul și a făcut atenți pe cei cari alergau după mine, că ce fac, pentru Dumnezeu!? ori nu știu, nu-și mai aduc aminte ore, nu e lucru vechiu, că eu în procesul de regulare a urbariului și de segregare a islaurilor, cu ocasiunea executării sentinței am câștigat comunei 200 jugere de pădure peste izlazul și pădurea distribuită ca competență!

Nessi Pál: Cât ai câștigat?

Fașie: Două sute jugere de pădure, pe cale legală. (Esclamări în drépta: Nu sie-și le-a câștigat!) Din comuna Rossia învățătorul a făcut atenți pe cei cari alergau după mine, că va împușca numai de-cât pe cel-ce ar cuteza să pună mâna pe mine; astfel, au fugit apoi mai departe mai întâiu însă au bătut pe preotul, care numai așa a putut scăpa de ucidere, că a fugit și s'a învîiat în școlă. Intr'aceștia eu, pe un deal la înălțime de 340 metri peste suprafața mării, am mers în a patra comună flămând și setos, în parte dus chiar, și numai sêra la opt ore — de la unu până la opt sêra am călătorit — am ajuns la un astfel de loc, unde în câțva puteam fi în siguranță. (Sgomot în stânga extremă.) Pe cale mi-s'a atras atențiunea, ca să nu mă întorc pe unde am venit și să evit comunele, căci corțesii 48-isti așa de mult au revoltat poporul, în cât pot să-mi pierd viața.

Nessi Pál: Nu ți-ai fost asigurat'o? (Ilaritate.)

Fașie: După toate acestea ași ști să mai spun încă multe (S'auzim! S'auzim! în stânga extremă); trec însă la cele zise din partea de dincolo în cestiunea de naționalități. Sunt de acord cu părerea accentuată de Boneza Miklos, că statul magiar (magyar) nu e idee, ci veritabil stat magiar (Aprobări generale și sgomotose.)

Holló Lajos: Asta e corect zis!

(Va urma.)

Revistă esternă

Turburările studentesci din Rusia.

Poliția din Moscova a osândit la închisoare de una până 'n trei săptămâni 250 studenți universitari și mulțime de alte persoane cari au luat parte la turburările studentesci.

Răsboiul Burilor. După svonul provocat de intervenția Olandei pentru mijlocirea păcii au reîntat toate în cursul lor normal; răsboiul se continuă, ear' Kitchener raportază mereu la Londra, că oștirile engleze „au prins“ atăția și atăția Buri. La de acestea se reducea întreg riportagiul despre evenimente de pe câmpul de răsboiu. Acum în urmă însă (dto 1 Martie) a sosit la Londra raport despre o bătaie căpătată de la Buri. Anume, la Klerksdorp Buri au atacat o escortă a unui transport de muniție și au luat în prînsore 16 oficeri și 105 soldați, cam 125 Englezi au fost omoriți în toiul luptei.

Despre situația trupei lui De Wett se raportază lui „Central News“, că trupa e încunjurată de treizeci și trei colône engleze. Trupa constă din 1300 de oameni.

Din Paloș.

O mică rectificare.

— 27 Februarie n.

Referitor la corespondința din Paloș, — publicată în Nr. 18 a. c. al „Tel. Rom.“ și subscrisă de „un participant“, vin să dau rectificarea următoare:

Parochia Paloș a fost sediul protopopesco al tractului de odinioară „Albei de sus“ sub fostul protopop Ioan Gheaja. După aceea formându-se din acest tract mare mai multe tracte, a rămas Paloșul ca sediu al tractului Paloșului sub fostul paroch și protopop Nicolau Gheaja, și după mórtea lui sub Teofil Gheaja ca administrator protopopesco. Toți acestia vrednici bărbați mult au lucrat în via Domnului, peste un secol, ca parochi și protopopi. Nu este aci locul a descrie meritele lor. Atâta amintesc, că în anii cei dintâi sub fericitul episcop Moga, protopopul Ioan Gheaja a fost încredințat cu conducerea unui curs clerical, cum erau pe atunce, și aici în Paloș dînsul pregătia pe candidații la preoția.

Pe timpul absolutismului sub protopopul Nicolau Gheaja s'au organizat și edificat școlile din tract, eară în Paloș a fost edificată o școlă frumoasă de peatră, cu două sale de învățământ. Cu timpul acesta a început a se dărîma, căci nimic nu ține vecinic, și a fost lăsată să se dărîme, voind ómenii să zidescă în alt loc școlă.

Sub fostul adm. protopp. și paroch Teofil Gheaja s'a edificat biserica cea spațioasă și fr. mósă, de peatră, din Paloș, ca și carea nu s'a ridicat alta în tot tractul. Și acest vrednic și zelos preot împreună cu câțiva fruntași a girat însuși la contragerea unui împrumut pentru terminarea bisericei. La cărățul materialului și la ori-ce lucru carul și servitoriul lui a fost totdeauna în frunte. Inginer, păler, întreprinzător etc., aflau la casa dînsului masă deschisă. Biserica această frumoasă a costat peste 10,000 florini, fără nici un ajutor din fonduri. Din nenorocire a căpătat însă după câțiva ani o crepătură, de care nu pôte fi învinovătit preotul. La colaudare și predare a fost declarată din partea comisiunei de specialiști bine edificată.

Acum după mórtea parochului Teofil Gheaja, care în morb greu a suferit trei ani de zile, sub parochul actual Pinteia s'a reparat crepătura bisericei cu câteva sute, căpătate ca ajutor din fondurile archidiececei.

Până a fost în Paloș parochi din familia Gheaja, școlă comună sau de stat nu s'a putut înființa, căci ei au sciut paralisa această intențiune a unora. După mórtea parochului Teofil Gheaja, sub administratorul străin, care a urmat, vr'o câțiva din popor au cerut însă și li-a înființat școlă de stat, care există și azi pe lângă cea confesională.

Doresc să se știe deci, că relele de cari se plînge „un participant“ nu sunt de pe vremea păstoririi acestor buni conducători, ci de pe vremea provisorului, ceea-ce trebuie constatat, pentru a nu căde umbra bănuelii și asupra celor buni, cari își dorm în Paloș somnul de veci. Iubitoriul de adevăr.

NOUTĂȚI

Din tractul Iliei. În urma numirii dlui protopresbiter Avram Pêcurariu de șef al tractului de nou înființat al Hunedorei, protopresbiteratul Iliei a devenit vacant. După cum ni-se scrie, ómenii de bine din acele părți sunt acum preocupați de întregirea postului de protopresbiter al acestui tract cam înapoiat, și ar dori să se concentreze voința unanimă din tract asupra unei persoane, care se întrunescă încrederea generală de o parte, ear' de altă parte să aibă priceperea și energia recerută pentru a conduce bine și spre mulțămirea generală afacerile protopresbiteratului. În scopul de a se căde de acord asupra persoanei, — preoții din tract sunt invitați din partea părintelui Ioan Budoiu la o conferență confidențială, care va avé loc în 23 Februarie v. (8 Marie n.) la orele 11 a. m. în școlă din Ilia-murêșană. Domnul convocatoriu ne rógă se atragem atențiunea preoției din tract asupra acestei împregiurări, ceea-ce facem cu plăcere.

Donăția regelui. M. Sa împératul și rege al nostru a donat 10.000 coróne pentru înființarea unui sanatoriu de tuberculoși în Giula (comitatul Bichis).

Concert românesc în Budapesta.

Corul bisericii române din Budapesta invită la *concertul* împreună cu *dans*, ce l'va arangia Duminecă, 24 Februarie (9 Martie) 1902, în sala Hotelului Royal, sub patronajul Ilustrărilor lor domnilor *George Ioanoviciu de Duleu* și *Valea-mare*, secretar de stat în pensie, etc., și *Dr. Iosif Gall*, membru în casa magnatilor, etc., și cu binevoitorul concurs al doșorei *Clotilda Oltean*, absolventă a academiei de muzică din Budapesta, al dui *Iuliu cav. de Pușcariu*, student octavan, și al copilașului artist *Ernestin Lengyel de Bagota*. Inceputul la 8 ore. Prețul intrării: de persoană 3 corone, de familie 8 corone. Venitul este destinat pentru biserica română din Budapesta. Suprasolvirile se vor evita prin ziare. Oferte benevole sunt a se trimite la oficiul parohial (Holló-u. 8). Programul concertului se va afla la casă. *Damele sunt rugate e se prezenta în toalete simple.*

Reuniunea comitatului Sibiu pentru ajutorarea *robilor* își va ține adunarea generală în 23 Martie st. n. la 10 ore înainte de amiază în sala de pertractări a tribunalului din Sibiu. În aceeași zi, după ședința generală, în același loc, se va ține adunarea de pârăr de an a comitatului reuniunii.

Incă o supărare patriotică. Un căpitan de poliție dintr'un oraș unguresc, în indignarea-i patriotică față de titulatura germană a căpitanului din Brașov a trimis lui „Budapesti Napló” coarta în care-i fusese trimisă din partea căpitanului din Brașov o scrisoare oficială. — Mai departe traducem din „Budapesti Napló” precum urmează: Pe coarta e imprimat cu litere mărunte „Brassó sz. kir. város rendőrkapitányságától”, cu litere cât pumnul e însă pe ea astalaltă: „Von der Stadthauptmannschaft in Kronstadt”. Inscrispția totă e în două limbi, ceea ce, durere, permite legea. Acesta numai bunăcuviința o ar pute înterzice, dacă peste tot ar cunoșce această noțiune turbații bocsășii (megvadult bakszászok). *Kronstadtul* însă lovesce în lege. Numele lui *Brassó* e *Brassó*. Căpitan de poliție magiar nu e datoriu să știe unde e *Kronstadtul* ăla. Pentru-că în Ungaria un astfel de oraș nu există. Recomandăm deci tuturor autorităților patriotice, că la asemenea scrisori *kronstadtiane* pur și simplu se nu răspundă....

Monede din veacul XIV. Un econom din *Apatin* săpând în viae a aflat într'un vas de pâră 2000 monede de prin anii 1508—1596. Sunt într ele și piese de foarte mare valoare.

Eliminat de la toate școlile. În numărul de Sâmbătă al foiei oficiale e publicată ordinațiunea ministrului de culte și instrucțiune publică prin care juristul *Bischitz Endre* este eliminat de la toate universitățile și școlile superioare ale Ungariei. Acest *Bischitz* cu ocaziunea unui rigoros amenințase pe profesorul esaminător și l'facuse imputarea, că i-a dat notă rea fiind-că nu l'a mituit.

Scăderi școlare. Ne-a venit la cunoștință, că parochul nostru din *Buzd* proto-presbiteratul *Mediaș*, dl G. Iacob, nu numai că nu satisface chemării sale oficiale cu privire la interesele școlii noastre din cea comună, dar înadins exercită nedemne și cană față de cel dintâi factor al școlii, față de însuși învățătorul de acolo.

Atragem atențiunea venerabilei noastre autorități superioare, la aceste scăderi, pentru sanarea lor.

Môrte tragică. Ni-se scrie din *Botez*, că în 25 Februarie st. n. locuitorul din *Cicălaca*, *Stan Tôder*, cu soție-sa *Dafina*, ambii moșnegi de 70—75 de ani, reîntorcându-se a casă de la *Mureș-Ludoș*, unde duseră spre vinzare un purceluș, pe drum a dat peste muere trăsura baronului din *Gheja*. Strivită de copitele cailor, nenorocita bătrână a murit acolo în drum. Primăria din *Gheja* a dispus transportarea cadavrului în comuna *Gheja*, pe al cărei teritoriu s'a întâmplat nenorocirea. În trăsura ucigașă era dirigătorul moșiei și cocișul.

Asentările anului curent pentru comitatul *Hunedorei* s'au început Sâmbătă și vor dura până la 23 April, în ordinea următoare: *Geoagiu* la 1—3 Martie; *Baia-de-Criș* la 6, 7 și 8 Martie; *Brad* la 10, 11 și 12 Martie; *Ilia* la 15, 17, 18 și 19 Martie; *Orăștie-oraș* 20 Martie; *Pretura Orăștie* 21 și 22 Martie; *Pretura Deva* tot la 20, 21 și 22 Martie; *Deva-oraș* 24 Martie; *Hunedora oraș* 12 April; *Pretura Hunedorei* 14 și 15 April; *Pretura Hațegului* 16, 17 și 18 April; *Hațeg-oraș* 19 April; *Petroșeni* 21, 22 și 23 April.

Preșidenții civili ai comisiunilor de asentare sunt: la *Baia-de-Criș*, *Brad* și *Ilia*, *Ioan Simion* președinte al sedrii orfanale în *Deva*. În cercul *Geoagiu* și *Orăștie*: *Béla Pogány*, protopotar com. ear' în celelalte cercuri, vice-comitele *Ladislau Mara*.

Falsificatori de bani în casarmă. Poliția din Budapesta a descoperit o bandă de falsificatori, ai cărei apropie toți membrii sunt soldați artilleristi. S'a început investigație atât din partea comandei militare, cât și din partea poliției. Banii falsifica piese de câte o coronă.

Lavină ucigașă. În apropiere de *Tellnride-Corolado* (America) o lavină a strucat abatoriu și alte edificii ale ocnelor *Liberty Bell*. S'au scos până acum de sub mormanul de zăpadă 39 cadavre. În cursul lucrărilor de salvare s'a rostogolit o a doua lavină, care a îngropat sub ea 40 de oameni.

„Fometea” din „Grosskokler Bote”. Referitor la știrea dată — în numărul 17 al ziarului nostru, că în comunele *Bogata-Olténa* și *Mateiaș* bântue fomete și că 33% din numărul locuitorilor n'au cu ce se nutri, parochul nostru *Ioan Brotea* din *Mateiaș* ne scrie, că știrea dată de numitul ziaru nu corespunde stării faptice. Facem cu bucurie această rectificare, și dorim populațiunii din acele părți să n'aibă prilej nici-când a învăța ce e — fometea.

Avis.

Cassa de păstrare (reuniune) în *Seliște* va reduce cu începere din 1 Aprilie a c. st. n. etalonul de interese la depunerile private de la 5% la 4½% ceea-ce prin această se aduce la cunoștința celor interesați.

Din ședința direcțiunei Cassei de păstrare reuniune în *Seliște*, ținută în 28 Februarie 1902.

Direcțiunea.

ECONOMIE.

Pășune la munte pentru vite de rassa Pinzgau.

Administrația supremă a „Reuniunii săsesci transilvane de agricultură” din Sibiu a luat în arândă de la Universitatea săsescă o pășune la munte în mărime de 450—500 jugere, pentru vitele de rassa *Pinzgau*. Acesta s'a făcut în scopul de a feri acest soi de vite de degenerare prin aceea, că li-se pune la dispoziție o pășune asemănătoare celei din ținutul muntos al *Alpilor*, de unde și au originea. În legătură cu această pășune s'a făcut și un șopru de adăpostire, un grajd pentru separarea vitelor, cari eventual s'ar bolnăvi, cum și vălaiele necesare la adăpatul lor.

Vitele mânate la această pășune, vor fi vizitate de veterinar atât înainte de mănare cât și de mai multe ori în decursul pășunării; ele vor fi asigurate pe spesele reuniunii la „societatea ungară de asigurare pentru vite” din Budapesta contra bolilor și casurilor de nenorocire (urși etc.) Reuniunea plătesce și pe păstor și dă și sarea și varul de nutreț necesar la întărirea oșelor.

Deore-ce înainte de 15 Iunie nu se pot mână vitele la munte, administrația a mai arândat o a doua pășune în apropierea Sibiului, unde vor pășuna înainte și după ce le due la pășunea de munte, astfel că economii cari își trimit vitele la munte, pot să fie pe deplin liniștiți în privința acestora pe tot timpul începând de la 5 Maiu până când dă gerul. La pășunea această se primesc numai vite sănătoșe și puternice, și anume tăurenci atât de rassa *Pinzgau* cât și de cea ungurască, cari vor fi împlinit cel puțin 8 luni; afară de acestia se mai primesc și junci și mânzi de la un an în sus. Taca de pășune e pentru vitele sub 2 ani 12 cor., pentru mai bătrâne 16 cor., în care taca sunt socotite toate favorurile sus amintite.

Pentru vitele economilor, cari nu sunt membri ai „Reuniunii săsesci transilvane de agricultură”, taca e cu 2 cor. mai mare. Anunțările se primesc până la 15 Aprilie și sunt a se adresa administrației supreme, alăturându-se și certificațul (pasportul) de vite.

Jumătate din taxă se plătesce la anunțare, ear' cealaltă jumătate la 1 Septembrie a. c.

În fine se mai observă, că la cumpărarea taurilor pentru comuni inspectorul de prăsirea vitelor reg. ung. va lua în considerare în rândul prim taurii cari au fost la pășune de munte.

Din public. *)**Mulțămită publică.**

Cu ocaziunea reprezentației teatrale arangiate de către unii din inteligența română din *Băița* (C. Deva) în favorul fondului școlar ținută la 2/15 Februarie 1902 s'au încasat o sumă destul de frumoasă din care subtrăgându-se spesele rezultă un câștig curat de 38 corone care s'a predat fondului școlar.

Cu această ocaziune au binevoit a contribui ca suprasolvire următorii domni:

George Drăgan, preot 2 cor., *Simion Ciuda*, ospetariu 1 cor. 20 fil., *Artenie Bălașiu*, negustoriu 4 cor., *Dr. Cornel Moldovan*, medic 1 cor., *Stefan Segesváry*, negustor 60 fil., *dnul N. Lörincz*, ospetar 3 cor.

Primescă acești dui și pe această cale mulțămitele noastre.

Băița, la 21 Februarie st. n. 1902.

Pentru comitetul arangiator:

Nicolau Ignat
învățător

Mulțămită publică.

Cu ocaziunea producțiunei teatrale a „Reuniunii meseriașilor și comercianților Andreiana din Sebeșul-săsesc” ținută în 2/15 Februarie a. c. au binevoit a suprasolvi următorii P. T. domni: *Aurel Barcian Orăștie*, *Romulus Moga*, căpitan ces. și reg. Sibiu, *Alexandru Ureche*, fie-care câte 2 cor.; *Zevedeiu Mureșan*, preot Sebeș, 1 cor. 40 fil.; *Iosif Gross*, ospetar Sebeș, East. Cibu, preot *Daia-română*, *Avram David*, preot Sebeș, *Stefan Morar*, învățătoriu în *Laz*, fie-care câte 1 cor.; *Simeon Ispas*, proprietar *Daia* 80 fil.; *Petru Opincar*, proprietar Sebeș 60 fil.; *Samuil Roșu*, director școl. Sebeș 40 fil.; *Iosif Onițiu*, comerciant Sebeș 30 fil.; *Maniu (?)* 20 fil. Le exprimăm și pe calea această sincere mulțămite.

Sebeșul-săsesc, în 27 Februarie 1902.

Pentru comitet:

Petru Gavrilă cassariu *Ioan Pavel* notariu

Mulțămită publică.

În 10/23 Februarie a. c. meseriașii români dinpreună cu tinerimea noastră din *Sighișoara* au aranjat o producțiune teatrală împreună cu dans, a cărei scop a fost înfințarea „Reuniunii meseriașilor români din *Sighișoara*”. În favorul acesteia au binevoit a suprasolvi următorii:

Magnificența Sa Béldi László, comite suprem 10 cor.; *Dimitrie Moldovan*, proprietar 2 cor.; *Ioan Muntean*, paroch 3 cor.; *Véd. Calipsa Șandru* 2 cor.; *Sebeși Akoș*, notar public 2*20 cor.; *Alois Csikány*, comerciant 2 cor.; *George Negru* cancelist 1 cor.; *Alecsandru Todor* cancelist 1*20 cor. toți acești domni din *Sighișoara*.

Nicolau Stoicoviciu, paroch în *Mălen-crav* 2 cor.; *Zacharie Ganea*, paroch în *Feribaz* 2 cor.; *Ioan Radu*, tēmplar în *Valchid* 1 cor.; *George Oros*, notar pens. în *Țapu* 20 fil. laolaltă deci 28 cor. 60 fil., care adaugându-se la suma de 127 cor. 72 fil. încursă pentru bilete, ese un total de 156 cor. 32 fil. Subtrăgându-se din această sumă spesele de 116 cor. 32 fil., rămâne venit curat 40 cor. care sumă s'a dat epitropiei noastre spre a-i depune la cassa de păstrare.

Primescă mulțămitele noastre cele mai sincere toți acei domni, cari au binevoit a suprasolvi și a participa la producțiunea noastră teatrală.

Sighișoara, în 14/27 Februarie 1902.

Ambrosiu Stoicoviciu președ. *Michail Moldovan* epitrop prim și cassariu

Mulțămită publică.

În lipsa de vestminte preoțești (odăjdii) frumoșe, — căci cele ce le avem erau purtate, aducând Dumnezeu prin comuna noastră, pe un român de către *Gherla*, cu haine de acestea — femeile noastre s'au însoțit și au cumpărat 2 rënduri de vestminte la sfta biserică. Un rând de catifea neagră pentru înmormântări, și o sftă de mătășă, câmp alb cu flori de fir și trandafiri roșii de

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această *Redacția* nu primesc răspunderea.

mătășe — foarte frumoșă și au plătit amândouă rëndurile cu pânză. Epitrichilul tot de materia această l'au cumpărat neorusticii și brăul *Ioan N. Moise*. — Au dat pe aceste haine 700 coți de pânză. Se vedeau curgând femeile noastre din toate părțile cu valurile de pânză subsoară, căci numai cu cotul neguțătorului se pute măsura pânza. — Nu pot trece cu vederea cu ocaziunea această pe *Florica Suci* — de care amintisem la mörtea ei întâmplată nu de mult, că o aflase mörtea la etate de 118 ani cu fusul în mână (în „*Tel. Rom.*” se arătase greșit că a fost din *Bendorf*, căci era din *Bundorf*), căci aceea mamă bătrână la mörte a lăsat un val de pânză de 62 coți ca să se dea pentru haine de liturgie, ceea-ce s'a și făcut.

Tuturor celor-ce cu munca lor au făcut podoba casei lui *D-zeu*, din parte 'mi le mulțămesc și rog pe Dumnezeu să le răsplătescă cu viață și sănătate, ear' pe răposata să o așeze Domnul în ceața dreptilor.

Servescă fapta această a *Bundorfenelor* ca exemplu și la femeile dintr'alte părți pe unde încă se mai învărte fusul.

Ioan Curta
preot ort.

Cărți și reviste.

A apărut:

„*Cartea de Aur sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coroana ungară*”, — volumul I. de *T. V. Păcățian*, și se trimite imediat celor-ce doresc să o aibă. Prețul unui exemplar broșat 10 corone, legat în pânză 11 cor. 60 bani. Se poate procura de la autorul în Sibiu, ori prin librăria archidieceșană.

Literatură și artă.

Douăsprezece Căntece de școlă pentru 2 și 3 voci egale, de *Timoteiu Popovici* prof. de muzică la seminarul „*Andreian*”. Caetul I. Prețul 70 fil.

Lipsa de colecțiuni de căntece potrivite pentru școlile primare și medii este adenc simțită de toți aceia, cari propun cântările în școlă.

Dovadă despre această sunt și multele cereri, ce mi-se fac zilnic din diferitele părți de către duii învățători.

Din acest motiv m'am decis a publica în tipar o colecțiune de atari căntece pentru 2 și 3 voci.

Pentru a da fiecărui învățător posibilitatea să și procure această colecție, respective pentru a face posibilă introducerea și întrebuințarea ei ca manual didactic, am împărțit-o în mai multe caiete stăruiind totodată ca prețul singuraticelor caete să se reducă la minimal posibil, deși cheltuielile împreunate cu tipărirea de note preste tot sunt foarte mari.

Din această colecțiune a apărut deja în editura Librăriei archidieceșane *Caetul I.*, sub titlul: „*Douăsprezece Căntece de școlă*” (dintre cari 3 pentru 2, ear' celelalte pentru 3 voci) cari încă n'au fost publicate în colecțiunile române deja existente și se poate procura la aceeași librărie cu prețul de 50 fil. (25 cr.) exemplarul.

De la modul cum va fi întâmpinat acest prim caiet depinde continuarea publicării mai departe a colecțiunii întregi.

Fac totodată apel mai ales la domni învățători, cari propun și cântările în școlă, să 'mi trimită melodii (cu deosebire populare și nepublicate în alte colecțiuni), de cari eventual dispun și sunt potrivite pentru școlă, indicând pe lângă text și numele precis al trimițătorului, respective originea melodiei. Sibiu în 1 Martie 1902.

Timoteiu Popovici
prof. de mus. la seminarul Andreian.

Avis. Onorații domni parochi, cari încă nu și-au ridicat de la cassa consistoriului archidieceșan competența pe semestrul I. al anului prezent, sunt poțitiți a o ridica în timpul cel mai scurt, spre a se pute încheia rațiociniul.

[31] 2-3

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului de clădire aprobat de Preaveneratul Consistoriu archidiececan sub Nr. 9955 școl. din 18 Octobrie 1901, **Comuna bisericească Fofeldea**, comitatul Sibiului, protopresb. Agnita, dă în întreprindere **edificarea școlii gr.-or. confesionale** pe cale de licitațiune publică minuendă, ce se va ține în 9 Martie c. în edificiul școlii gr. or. din Fofeldea la 1 oră d. a.

Prețul strigărei este de 10,000 cor., în cari nu se cuprinde valoarea petrii și a cărămizii necesare, pe care le dă comuna bisericească în natură.

Licitanții au a depune un vadiu de 10%.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parochial din Fofeldea.

Fofeldea, în 11 Februarie 1902.

Comitetul parochial.

Nr. 729/1900

[29] 3-3

Concurs

Incuviniându-se prin ordinul consistorial dto 28 Novembre a. tr. Nr. 10,508 Bis. instituirea unui post de capelan în parochia **Luncoiul-de-sus**, pentru întregirea acestuia se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt jumătate din toate venitele parochiale și jumătate din suma de întregire, ce o primesc parochiul de la stat.

Competenții au a și așterne cererile, instruite conform normelor din vigore, subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Brad, la 7 Ianuarie 1901.

În conțelegere cu comitetul parochial — oficiul protopresbiterial gr.-or. al Zarandului.

Vasilie Damian
protopresbiter.

Nr. 70/1902

[27] 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala populară gr. or. din **Brad**, se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt:

Salar fundamental 600 cor., cuinuenalele legale, rețut de cuartir 100 cor., rețut de lemne 30 cor. și de grădină 20 cor. ear' când i se va da cuartir în natură și loc de rețut de lemne va primi 2 stângeni de lemne.

Cea alésă va avé sê între în funcțiune numai cu începerea an. școl. 1902/1903.

Brad, în 31 Ianuarie, 1902.

Oficiul protopresbiterial al Zarandului în conțelegere cu comitetul parochial.

Vasilie Damian
protopresbiter.

Nr. 12/1902

[30] 3-3

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Preavenerabilul Consistoriu archidiececan dtdto 12 Ianuarie 1902 Nr. 271 Epitr., **comuna bisericească greco-orientală, Sărata**, protopresbiteratul Avrigului, comitatul Făgărașului, dă în întreprindere **edificarea școlii sale**, pe cale de licitațiune publică minuendă, ce se va ține în 7/20 Martie 1902 la 10 ore a. m. în edificiul parochial din Sărata.

Prețul strigărei este 2530 cor. 80 fil., în care sumă nu este socotit materialul cel dă comuna: cărămida, varul, pétra, nésipul, țigla și lemnele de bărdășit, precum și lucrătorii cu mâna și cu carul.

Licitanții au a depune un vadiu de 10%.

Planul și preliminarul de spese precum și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parochial gr.-or. din Sărata.

Sărata, în 10/23 Februarie, 1902.

Pentru comitetul parochial:

Ioan Lupea
paroch.

Ioan Calefariu
not. bis.

Nr. 158/1902.

Veșut!

Ioan Căndea
protopop.

La **Librăria Tipografiei archidiececane din Sibiu** se află spre vânzare **Portretul** (Phototyp - Lichtdruck) Esclenței Sale Inaltpreasfințitului Domn **Archiep. și Metropolit** **Joan Metianu** cu prețul de **2 corone** plus porto postal recomandat 55 fileri. *****

La **Librăria Tipografiei Archidiececane** se află de vânzare:

Novela de Enric *Sienkiewicz*, trad.

de I. C. Panțu C. — 80

Din romanul unei vieți, de Stefan

Braborescu „ 1—

trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Avis.

Spre a întâmpina marea concurență, am redus de nou prețurile

Lemnelor noastre din Sebeșul-inferior

cari negreșit sunt azi cele mai bune și mai spornice astfel că de azi înainte le vindem: Stânginul metric cu fl. 10-50 sau cor. 21— fără dus, și

„ 11— „ 22— cu dus cu tot.

„ Cu vagonul încă cu 4 cor. mai efin.

Oferte primesc: domnii comercianți **Josef Schuster** și **Anton Grell**, Strada Căsnădiei, **Heinrich Kröger**, Piața-mare, **Librăria Tipografiei archidiececane** și celelalte firme deja anunțate.

Sibiu, 28 Ianuarie st. n. 1902.

[11] 4-5

Doican & Micu Const.
intreprenori în Sebeșul-inferior.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidiececană**:

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: **Rânduella Vecerniei**, **Utreniei** și a **Liturgiei**; cele opt glasuri pentru **Dumineci**, **Podobiile**, **Polieleul**, **Pripelele**, **Catavasiile**, **Irmosele**, **Sfetilnele** și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu **1-60 cor.**, legat în piele cu copcii galbene **3-20 cor.** plus porto postal **30 bani**. Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei archidiececane.

La **Librăria Tipografiei archidiececane din Sibiu** se află de vânzare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Inaltpreasfinției Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de toate zilele. — Polunoșnița Sămbetei. — Rânduella Utreniei — Ciasul dintâiu, al doilea și al șeselea. — Rânduella Obedniței. — Ciasul al nouălea. — Rânduella Vecerniei. — Pavecernița cea mică și cea mare. — Slușba sfintei cuminicăturii. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostarului. — Troparele învierii, Bogorodicienele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduella Sinacsariului. — Bogorodicienele troparelor ce se cântă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacsariul pe toate lunile. — Păschălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începând cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Păschăliei și folosirea acelor. — Însemnarea cum se cetesc Evangeliile Voseresnelor dela Dumineca întâia după Rusali, a tuturor sfinților, până la a cincina Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat **2 cor.**, legat în pânză **2 cor. 40 fil.**, legat în piele roșie cu copcii **4 cor.**

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidiececană**:

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvântarea **I. P. S. Domn Ioan Metianu**, arhiepiscop și metropolit și se află de vânzare la **Tipografia și Librăria archidiececană din Sibiu** cu prețurile: broșat **7 cor.**, legat în pânză neagră **9-50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

Pentru pacienții de stomach!

Tuturor cari în urma răcelii ori a prea marelui împovărări a stomachului sau prin consumarea de mâncări greu de mistuit prea reci ori prea calde sau prin un traiu nereguat și-au contras bôle de stomach, precum:

Catar de stomach, **Sgârșiri de stomach**, **Dureri de stomach**, **Mistuire grea sau astupare de stomach** li-se recomandă un bun mijloc de casă, ale cărui rezultate escelente de mulți ani sunt deja probate. Acesta este:

Vinul de buruieni al lui Hubert Ullrich.

Acest vin este preparat din buruieni renumite și recunoscute ca tămăduitoare, cu vin bun; întărește și înviorază organismul de mistuire al omului. Vinul de buruieni delătură conturbațiile de mistuire și influențază puternic asupra noiei formări de sânge sănătos.

Prin întrebuințarea regulată a vinului de buruieni bôlele de stomach vor fi curate încă în formare. Să nu întârzie nime dar a-l folosi încă de cu vreme. Simptome, ca: **dureri de cap**, **rigăeli**, **arsuri în stomach**, **inflamații**, **amețeli cu vomări**, cari la pacienți cu suferințe învechite apar cu atât mai vehement, dispar adesea după câte-va beuturi de vin de buruieni cu urmările lor neplăcute, **maladii**, **dureri colice**, **bătăi de inimă**, **insomnie**, precum și conglomeraarea sângelui în ficat, **Lipsa de apetit** și **reaua dispoziție**, precum și **durerile de cap** și **noptile perdute** (insomnie) consumă adeseori înecutul cu înecut multe persoane. Vinul de buruieni dă slăbetei puteri de traiu un nou și proșpăt impuls. Vinul de buruieni mărește apetitul, ajută mistuirea și nutrirea, ușurează formarea și schimbarea materiei, înlesnește formarea sângelui, calmază nervi escitați și crează nouă **voe de viață**. Nenumărate scrisori de recunoștință și mulțumită dovedesc acestea.

Fața palidă și slabă, anemia și slăbiciunile sunt de obicei urmările unei mistuiri rele a formării insuficiente de sânge și a stării bolnăvicioase a ficatului. **Lipsa de apetit** și **reaua dispoziție**, precum și **durerile de cap** și **noptile perdute** (insomnie) consumă adeseori înecutul cu înecut multe persoane. Vinul de buruieni dă slăbetei puteri de traiu un nou și proșpăt impuls. Vinul de buruieni mărește apetitul, ajută mistuirea și nutrirea, ușurează formarea și schimbarea materiei, înlesnește formarea sângelui, calmază nervi escitați și crează nouă **voe de viață**. Nenumărate scrisori de recunoștință și mulțumită dovedesc acestea.

Vinul de ierburi se află de vânzare în sticle fl. 1.50 și fl. 2.— la farmaciile din Sibiu, Turnișor, Seliște, Ocna, Slănic, Șeica-mare, Noerich, Avrig, Tâlmaci, Boia, Căsnădie, Poplaca, Gurariului, Jina, Poiana, Mercurea, Călnic, Loman, Pianul-de-sus, Petriș, Sebeșul-săsc, Vinul-de-jos, Daia, Spring, Vingard, Ohaba, Beșineu, Mihail, Teiuș, Blaj, Pănade, Tăpu, Medias, Blăjeș, Sân-Mărtin, Ibașfalău, Basma, Agnita, Cănu-mare, Boholț, Făgăraș, Belean, Cămpulung, Râmnic-Vâlcea, Cudjir, Orăștie, Deva, Hunedoara, Hateg, Lunca, Puj, Ohaba, Ponor, Alba-Iulia etc. — precum și în toate celelalte localități mai mari și mai mici din Ardeal, Ungaria și Austria.

Farmaciile din Sibiu trimit 3 și mai multe sticle de vin cu prețurile originale în toate localitățile din Austro-Ungaria.

Păziți-vă de falsificări!

Să se cêră anumit:

Vinul de buruieni al lui Hubert Ullrich.

Vinul meu nu este o medicină secretă. Părțile lui constitutive sunt: Vin de Malaga 450,0, Spirit de vin 100,0, Glycerin 100,0, Vin roșu 240,0, Sirup de fragi 150,0, Sirup de cireșe 320,0, Coacăză, Anis, Rădăcină „Helen“, iarbă ferului americană, Rădăcina „Entianus“, „Kalmus“ à 10,0. Toate acestea se amestecă. un. dem. [3] 4-9